

Výuka oboru produkce a získávání financí na studentské filmy

Zdeněk Meduna

Bakalářská práce
2010

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta multimediálních komunikací

Ústav animace a audiovize

akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Zdeněk MEDUNA**

Studijní program: **B 8209 Teorie a praxe audiovizuální tvorby**

Studijní obor: **Produkce**

Téma práce: **1. Teoretická část:
Systém výuky oboru produkce na filmových školách.
Způsoby čerpání a získávání financí na studentské
filmy**

**2. Praktická část:
produkce filmu "Škodovkou"**

Zásady pro vypracování:

1. Teoretická část práce:

Rozsah práce: minimálně 15 – 20 normostran textu bez započítání obsahu, rejstříku a obrazových příloh. Formální podoba 1 ks v pevné vazbě s popisem na hřbetu i horní desce spolu s CD-ROM. Dále 2 ks práce, které mohou být v kroužkové vazbě. Práci je třeba rovněž odeslat do knihovny UTB Zlín v elektronické podobě ve formátu pdf.

Pokyny k vypracování: prostudujte a analyzujte dostupné materiály z profesního hlediska a formulujte závěry a získané vědomosti.

2. Praktická část práce:

Předložte 3x soubor v kroužkové vazbě, který bude obsahovat: technický scénář, rozpočet filmu, štábní listinu, natáčecí plán, denní dispozice, smlouvy a další dle dispozic vedoucího práce a dále předejte 3 ks DVD ve formátu DVD-video a 1 ks MiniDV (nosiče řádně popište).

Součástí celé práce budou vyplněné formuláře pro OSA, NFA a Licenční smlouva k audiovizuálnímu dílu.

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/umělecké dílo**

Seznam odborné literatury:

Literatura vychází z profesního a tematického zaměření práce.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Aleš Hudský

Ústav animace a audiovize

Datum zadání bakalářské práce:

11. ledna 2010

Termín odevzdání bakalářské práce:

17. května 2010

Ve Zlíně dne 11. ledna 2010

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.

děkanka

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.

ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 11. 1. 2010

Zdeněk Meduna

Jméno, příjmení, podpis

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydávalečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce požít na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnožení.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložil, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přiměřeně k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Abstrakt česky

Tato práce se zabývá popsáním poznatků o výuce oboru produkce na filmových školách, zázemím a podporou pro studenty tohoto oboru, porovnáním těchto aspektů a možnostech čerpání peněz na studentské filmy.

Klíčová slova: zázemí, systém výuky, čerpání financí, granty, vedoucí výroby, formuláře k realizaci, hodnocení.

ABSTRACT

Abstrakt ve světovém jazyce

This Bachelor work deals with describing knowledges about teaching Film Production at Universities, a background and supporting for students of this study, comparison of these aspects and the ability to draw money for student films.

Keywords: technical support, system training, financial execution, grants, production manager, a form of implementation, evaluation.

Poděkování

Děkuji Ing. Aleši Hudskému za poskytnutí konzultací a získání cenných informací při zpracování mé bakalářské práce.

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem na celé bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně dne 10.5.2010

.....

podpis

OBSAH

ÚVOD	9
1 FAMU	10
1.1 SYSTÉM DÍLEN NA KATEDŘE PRODUKCE.....	10
1.2 BÍLÁ KNIHA.....	11
1.3 STUDIO FAMU.....	13
1.4 REALIZACE CVIČENÍ A HODNOCENÍ.....	15
2 FILMOVÁ ŠKOLA ZLÍN	18
2.1 REALIZACE CVIČENÍ A HODNOCENÍ.....	19
3 UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ	20
3.1 REALIZACE CVIČENÍ A HODNOCENÍ.....	21
4 FINANCOVÁNÍ STUDENTSKÝCH FILMŮ	23
4.1 STÁTNÍ FOND ČESKÉ REPUBLIKY PRO PODPORU A ROZVOJ ČESKÉ KINEMATOGRAFIE.....	24
4.2 KOPRODUČENTSTVÍ A SPONZOŘI.....	25
ZÁVĚR	27
POUŽITÉ PRAMENY	28
SEZNAM OBRÁZKŮ	29

ÚVOD

Filmová produkce, nebo také organizace filmové, televizní a rozhlasové tvorby, je jedna ze základních profesí potřebných pro vznik profesionálního filmu či audiovizuálního díla. Pro výkon tohoto povolání jsou potřeba vědomosti, které lze u nás získat na filmových školách. Tyto školy, ať už vysoké či vyšší odborné, však nepřístupují k přípravě studentů na budoucí povolání naprosto stejným způsobem výuky. Tento přístup nemusí spočívat pouze v rozdílnosti systému výuky a pedagogickém sboru, ale také v technologickém a finančním zázemí, které škola studentům nabízí.

Při studiu tohoto oboru je velmi důležité, aby student dostal co nejvíce potřebných teoretických znalostí, jako jsou základy práva, ekonomie, účetnictví atd. Ale také hlavně, aby se studium co nejvíce snažilo přiblížit podmínkám a náležitostem co nejvíce podobných praxi a reálnému natáčení. A právě v těchto aspektech se přístupy jednotlivých škol liší a ještě nebyly nikde popsány.

Domnívám se, že objektivním popsáním těchto skutečností můžeme nahlédnout k tomu, jaký mají filmové školy přístup k výuce tohoto oboru, jaké možnosti studentům dávají a hlavně co všechno nového se můžeme naučit. Tato práce nemá za úkol kritizovat odlišnosti v přístupu jednotlivých škol, jejich zázemí a technickém zabezpečení výuky, ale spíše tyto rozdíly popsat a poukázat na to, že existují. Cílem této práce je proto popsat věci, které sami můžeme ve výuce aplikovat, anebo se jimi nechat alespoň inspirovat.

Jelikož jedním z nejpálčivějších úkolů produkčních na studentských filmech je obstarání finančních prostředků, a tento úkol je v úzké kooperaci s přístupem studované filmové školy k této problematice, pokusím se v závěru své práce popsat ze svých zkušeností některé možnosti, které produkční mohou využít při řešení tohoto úkolu.

1 FAMU

FAMU – Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění v Praze – je nejstarší a také nejznámější školou v České republice, která se zabývá výchovou nových pracovníků v oblasti filmové, televizní a rozhlasové tvorby. Jako filmová fakulta na AMU vznikla v letech 1946/1947. Pro nás je důležité, že na této fakultě byla v roce 1951 založena katedra produkce, která dodnes vychovává profesně vzdělané odborníky.

V dnešní době z této katedry vycházejí absolventi, kteří by měli být profilmováni pro řídicí funkce v televizi, filmu, reklamě a pro management v kulturní oblasti jako takový. Kromě přednášek zaměřených na studium televizní a filmové produkce se zde studenti učí základům práva, ekonomie, distribuce.

Na této katedře vyučují zkušení odborníci, kteří se velmi často rekrutují z řad absolventů této školy, potažmo katedry. Jsou to pedagogové, kteří ve svém oboru dosáhli úspěchu a uznání. Patří sem MgA. Pavel Borovan, Doc. Mgr. Aleš Danielis, Mgr. Jaromír Kalista, Mgr. Čestmír Kopecký, Doc. Mgr. Ivo Mathé a další.

1.1 Systém dílen na katedře produkce

Systém dílen na katedře produkce je věc, se kterou jsem se při sbírání podkladů pro napsání této práce na jiné škole nasetkal. Tento systém je bezesporu určitě jedním z aspektů, kterými tato škola nabízí studentům daleko větší možnosti a náskok, nežli školy jiné.

Jeho základ spočívá v tom, že si student na začátku studia může vybrat nejen to, že bude studovat produkci, ale může si v rámci oboru vybrat ještě speciální zaměření. Navíc má možnost během studia toto své zaměření změnit a přejít do jiné dílny jiného pedagoga. V rámci dílny se student každý týden podle rozvrhu setkává se svými spolužáky a vedoucím pedagogem dílny, kdy pak

řeší aktuální problémy studenta v rámci praxe. Dále vypracovávají různé seminární a praktické práce s ohledem na zaměření dílny, ale také tam probíhá předání zkušeností pedagoga studentům. Toto předání informací a zkušeností je navíc velice efektivní, protože každý pedagog má průměrně 9 studentů, a tak se každému může věnovat individuálně. Důležitým úkolem těchto dílen není jen teoretická příprava studentů, ale hlavně rozvíjení kreativity a osobnosti budoucích produkčních a producentů. K tomu slouží různě speciální výukové metody, již zmíněný individuální přístup a časté debaty s aktivními profesionály z praxe.

Dílny na katedře jsou čtyři a jejich zaměření a vedení je následující: Dílna pod vedením Mgr. Jaromíra Kalisty se zabývá rozvíjením schopností studentů při tvorbě audiovizuálních a jiných kulturních projektů, také se zde posluchači učí o možnostech financování z evropských podpůrných fondů. Další dílnu spravuje Mgr. Čestmír Kopecký. Zde se studenti zaměřují na televizní a filmové producentství. Petr Oukropec vede producentskou dílnu, nyní ale zaměřenou na teorii producentství, filmovou distribuci, koproducentství a ekonomické analýzy filmového trhu. Poslední dílnou je ta pod vedením PhDr. Otakara Svobody, kde se studenti zaměřují na televizní producentskou a produkční tvorbu. Rozebírají se zde stříhové programy z archivu, zajištění velkých televizních přenosů a natáčení celovečerních televizních filmů.

1.2 Bílá kniha

Bílá kniha je tím „nejdůležitějším“ dokumentem této fakulty. A to z toho důvodu, že je v ní přesně popsáno jakým způsobem a jakými pravidly realizace se řídí výroba cvičení a absolventských filmů na FAMU. Je zde napsána základní časová osa realizace cvičení, systém vnitřního grantu a také popis spo-

lupráce se studiem FAMU, o kterém se rozepíše později. Dále kniha popisuje řešení koprodukce na cvičeních, jaká dokumentace je zapotřebí k realizaci AVD a k jeho úspěšnému odevzdání a další náležitosti organizačního a formálního charakteru, jejichž výčet je sáhodlouhý.

Tento dokument tak slouží k ujasnění pravidel mezi jednotlivými katedrami a svou náplní zamezuje špatné organizaci a nejasnostem. Vedení studia FAMU ve spolupráci s vedoucími jednotlivých kateder ho každý rok revidují a upřesňují. Nově příchozí studenti jak z katedry produkce, tak i z ostatních oborů jsou jednoduchým a efektivním způsobem zpraveni o všech náležitostech, které potřebují k realizaci svých cvičení. Zároveň bílá kniha naplňuje i „normotvornou“ funkci, protože vše se řídí tím, jak je to v ní popsáno. Je to jeden z dalších nástrojů FAMU pro zefektivnění a určitým způsobem ulehčení práce produkčních. Protože je tím přesně stanoveno, co všechno musí produkční vyhotovit k získání grantu na cvičení, ví jaké náležitosti musí splnit, co bude kontrolováno.

1.3 Studio FAMU

Při natáčení každého profesionálního filmu či jiného audiovizuálního díla existuje funkce, která se nazývá vedoucí výroby. Ten má na starosti veškerý organizačně-technický chod natáčení po všechny fáze realizace. Aby se FAMU ve výuce co nejvíce přiblížila reálné praxi výroby AVD a zároveň tvorba cvičení byla co nejvíce efektivní, vzniklo zde studio, které plní funkci vedoucího výroby. Jeho úkolem je tedy zajištění výroby všech cvičení, která se na FAMU realizují.

Studio FAMU má k dispozici rozpočet, který je mu přidělen z dotace v rámci AMU. Zaměstnává 32 lidí v čele s ředitelem studia a na výrobu zde dohlíží dvě produkční.

Student produkce, produkční a studio spolu úzce spolupracují, protože student přes ně objednává techniku na natáčení, nechává si schvalovat rozpočet a také možnost jeho čerpání. Je v neustálém kontaktu s produkčními, kteří mají na starosti výrobu cvičení, konzultuje s nimi překážky v realizaci. Zároveň je ale student ve své práci kontrolován, musí odevzdávat denní zprávy, do kterých píše, jak se vyvíjí natáčení.

Student si dále přes internet objednává výrobní kapacity prostřednictvím studiového dispečinku. Pokud potřebuje obstarat na natáčení dekorace či masky, má zde k dispozici vlastní stavebně dekorační techniku a fundus. Může ale také využít fundus od České televize, se kterou má studio uzavřenou dohodu. Pokud potřebuje zajistit odvoz či převoz techniky na natáčení, má zde k dispozici dva automobily (dodávky).

Stejně jako studenti kamery potřebují ke svému studiu snímací techniku a studenti střihu potřebují střižny, dostává zde student produkce k dispozici dvě kanceláře vybavené výpočetní technikou, kopírkou, telefonem a dalšími potřebnými věcmi. To že má tuto možnost mu dává prostor k tomu, aby mohl co

nejlepším způsobem vykonávat svou úlohu produkčního na studentských filmech. V těchto kancelářích se zároveň studenti produkce setkávají při své práci a mohou spolu konzultovat a rychle řešit nastalé problémy na svých filmech. V případě potřeby dostávají papír a další kancelářské potřeby, aby mohli vytvářet odevzdávací soubory, produkční dokumentace a jiné formuláře potřebné k realizaci cvičení.

Existencí institutu vedoucího výroby student produkce dostává možnosti ke svému studiu, které ho co nejlépe připraví výkon svého povolání. Zároveň tím získává oporu, ale také samozřejmě dohlížitele a nadřízeného při natáčení svých cvičení, kterými se učí jak co nejlépe zvládnout svou profesi.

Další věcí, kterou FAMU nabízí studentům produkce k tomu, aby jejich studium bylo co nejefektivnější a hodnotnější, jsou osobní vizitky s corporate designem FAMU. To je věc, se kterou jsem se na ostatních filmových školách nesešel. Někomu by se to mohlo zdát jako zbytečnost, anebo dokonce hloupost, dávat studentům vizitky, ale student produkce netráví své studium zavřený ve střížně, nebo svícením v ateliéru, ale tráví ho v komunikaci s lidmi. A pokud si představíte situaci, kdy se tento student musí pokusit sjednat co nejnižší pronájem za lokace, anebo vyjednat povolení na nějakém místě, požádat někoho, aby něco vykonal zadarmo, tak právě v těchto případech je vizitka na místě, protože u protistrany vzbuzuje dojem, že nejde o žádnou šmelinu, nebo že bude podveden, či že nedostane zapláceno. Produkčnímu to velmi ulehčuje práci a v mnoha případech pomáhá ke kladné odpovědi.

Obrázek č. 1, vizitka studenta produkce FAMU

1.4 Realizace cvičení a hodnocení

V této části své práce stručně shrnu systém, který mají na FAMU zavedený při realizaci projektů. Z pozice produkčního se jedná o velmi detailní a propracovaný systém, při kterém produkční hraje nezastupitelnou roli, tak jako je tomu u profesionálního natáčení.

Jednotlivá cvičení se na této škole rozdělují na společná cvičení, na kterých spolupracují všechny profese, a na oborová cvičení. Za organizaci a realizaci společného cvičení je odpovědný student katedry produkce, na kterého dohlíží vedoucí jeho realizační dílny a produkční studia. Aby mohl projekt dospět k samotné realizaci, musí mít zpracovaný scénář a rozpočet s produkční dokumentací. Tato složka, bez které žádné cvičení není schváleno do výroby, obsahuje složky jako jsou: výrobní list včetně příloh, schválený literární a technický scénář, zápis z realizační porady, technické zpracování scénáře (technické listy, složky, natáčecí plán), rozpočet včetně schváleného úplného vy-

účtování, seznam štábu a herců atd. Některé složky se samozřejmě dodávají až po skončení natáčení. U společných cvičení platí, že jejich realizace není schválená, pokud členem štábu není produkční.

V předrealizačním období probíhají přípravy projektu, konzultace na všech katedrách a předrealizační schůzky, které organizuje student produkce. Na těchto schůzkách se účastní studenti, pedagogové a produkční studia, přičemž se hledají řešení a stanovují termíny. Výsledkem těchto porad v přípravném období je technický scénář, rozpočet, natáčecí plán, složky. Poté student produkce svolá realizační schůzku, která se musí konat nejpozději sedm dní před vlastním natáčením. Na této schůzce jsou přítomni jednotliví studenti, pedagogové a zástupci studia FAMU. Produkční shrne přípravné práce, finální řešení jednotlivých problémů a vysvětlí způsoby realizace. Pokud se na této schůzce všichni shodnou na zahájení výroby cvičení, potvrdí svůj souhlas podpisem výrobního listu.

Při realizaci projektu musí student produkce každý den vyhotovovat denní zprávy, podle kterých vedoucí výroby kontroluje průběh natáčení. Zároveň si ve studiu FAMU vybírá zálohy podle plánu čerpání, ze kterých platí náklady spojené s realizací cvičení. Jedinou věcí, která není proplácena je catering, jinak může produkční, samozřejmě po dohodě s vedoucím výroby, platit cokoliv. Finance, nebo také náklady, se na FAMU rozdělují na interní a externí. Do interních nákladů patří věci, které poskytuje škola, potažmo studio FAMU, a to formou zapůjčení filmové techniky, využitím automobilů, pronájemem ateliérů a jiným dalším plněním. Externí náklady jsou přímé peníze, které škola vynakládá na realizaci cvičení. Finanční strop externích nákladů pro produkčního začíná u běžných společných cvičení na částce 1600 Kč, končí na částce 10 000 Kč, a to u cvičení, na kterých není použita filmová surovina.

Čerpání těchto externích nákladů probíhá formou vnitřního grantu školy. Pro jeho úspěšné získání musí režisér a produkční předložit projekt, který se skládá ze scénáře, režijní explikace a produkční rozvahy. Dále musí produkční odevzdat aproximativní rozpočet, potvrzení o projednání realizace na jednotlivých katedrách a vyplnit formulář přihlášky o grant. Tato přihláška se odevzdává ve čtyřech různých termínech.

Zároveň mohou být společná cvičení spolufinancována z koproducenství či darů. Toto plnění si ale musí produkční obhájit úplností rozpočtu a nesmí to být v rozporu se zájmy ostatních zúčastněných kateder.

Následné hodnocení realizovaných cvičení probíhá formou společného hodnocení za účasti všech studentů a pedagogů s tím, že každý pedagog se vyjádří ke svému oboru. Poté následuje i hodnocení individuální, kdy student produkce hovoří se svým vedoucím dílny o svém cvičení. Obhajuje před ním svá rozhodnutí a způsoby řešení nastalých problémů při realizaci projektu. Souběžně probíhá konzultace, kdy se pedagog k těmto řešením vyjadřuje a navrhuje řešení, která by upřednostnil. Tato forma individuálního hodnocení je pro studenta produkce velmi přínosná, protože při ní načerpá nové informace a přebere zkušenosti od pedagoga. A navíc může jít s analýzou předloženého cvičení více do hloubky.

2. FILMOVÁ ŠKOLA ZLÍN

Vyšší odborná filmová škola Zlín sídlí přímo ve filmových ateliérech na Kudlově. Filmová škola začala fungovat v roce 1992 jako dvouleté pomaturitní studium, a v roce 1996 získal akreditaci programu vyšší odborné školy. Patří k našim nejvýznamnějším školám zabývajících se filmem.

Studium produkce na této škole není samostatným oborem, ale je spojeno se studiem režie. Každý student si však může vybrat, kterým směrem se bude profilovat.

Jelikož je toto studium pouze dvouleté, zaměřuje se spíše na zvládnutí praktických dovedností, ale s tím, že teorie se nijak nezanedbává. Absolvent oboru produkce této školy by měl být ve všech směrech připraven do výkonu povolání ve filmovém, ale i jiném audiovizuálním průmyslu. Výuka je však spíše směřována na výchovu asistenta produkce, nežli na vedoucí pozice. Avšak je co nejvíce přizpůsobena tomu, aby odpovídala co nejreálněji skutečné praxi.

Student produkce je tak při svém studiu a při realizaci praktických cvičení v úzkém kontaktu s vedoucím výroby, který má na starosti organizaci praktických cvičení a absolventských filmů. Stejně jako na FAMU, tak i zde působí vedoucí výroby jako člověk, se kterým student produkce konzultuje nastalé problémy při realizaci svých cvičení, odevzdává mu veškeré podklady a formuláře. Vedoucí výroby schvaluje rozpočet na cvičení a je hlavní osobou na povinné explikační schůzce, po jejímž skončení rozhodne o zařazení cvičení do výroby či nikoliv. Dalším člověkem, se kterým je student v úzkém kontaktu, je pedagog vyučující produkci. Na této škole je pouze jeden pedagog-externista, který je v kontaktu se studenty jednou za týden či za čtrnáct dní. Je jím Mgr. Erik Panák, slovenský producent s mnohaletými zkušenostmi v oblasti filmové a televizní produkce a v oblasti reklamy.

2.1 Realizace cvičení a hodnocení

Jednotlivá cvičení na této škole se rozdělují na oborová, která jsou bezrozpočtová, a oborová, u nichž je rozpočet složený z externích a interních nákladů. Mezioborová cvičení jsou projekty, na kterých pracuje kompletně celý štáb. Za organizaci a realizaci tohoto cvičení je odpovědný student produkce, který však pracuje pod dohledem vedoucí výroby a té také předkládá produkční složku, která obsahuje technický scénář, rozpočet, štábovou listinu aj. Tato cvičení mají rozpočet, který je ve výši 4 000 Kč externích nákladů, čerpat prostředky může pouze produkční. Vyúčtování rozpočtu provádí student produkce s vedoucím výroby. U těchto cvičení studenti nemusejí žádat o žádný grant, částka 4 000 Kč je automaticky povolena jako výše rozpočtu na každé mezioborové cvičení. Tento postup má výhodu v tom, že jak produkční, tak i ostatní profese, přesně vědí možnosti pro natáčení a můžou s touto informací operovat již ve fázi psaní scénářů, které chtějí realizovat.

K realizaci těchto cvičení a ke svému studiu mají studenti oboru produkce k dispozici produkční kancelář, která je vybavena vším potřebným, co k výkonu své profese potřebují. Také mají k dispozici automobil (dodávku), kterou využívají k převozu filmové techniky na místo natáčení.

U absolventských projektů to na této škole nefunguje systémem grantů jako na FAMU, ale formou prezentace tzv. pitching. Funguje je to tak, že do sálu zasedne komise spolu s ostatními studenty, a každý zájemce o finanční prostředky na svůj absolventský projekt má deset minut na to ho všem představit, samozřejmě s pomocí prezentace a dalších nástrojů, které k tomu uzná za vhodné. Tento systém je ze všech jiných ostatních nejtransparentnější, protože i ostatní studenti vidí, s jakým projektem jejich spolužák dosáhl na schválení a financování. Pitching je samozřejmě jen prvním kolem výběru absolventských projektů. Poté následuje rozhodnutí komise, která pošle vybrané projekty do druhého kola. Také záleží, jak kvalitně má v této fázi student pro-

dukce připraveny materiály potřebné k postoupení do druhého kola. Jsou to zejména technický scénář, výrobně -natáčecí plán, štábní listina. Tyto podklady student předává vedoucímu výroby, který při zasedání komise rozhodne, které projekty pošle do výroby.

Financování jednotlivých cvičení a absolventských projektů je z velké většiny pokryto z vlastních zdrojů školy. Tyto prostředky pocházejí z výtěžku veřejné dražby filmových klapek v rámci projektu Minisalon. Tento projekt je součástí Mezinárodního festivalu filmů pro děti a mládež. Suma, která se při této dražbě vybere, většinou stačí k realizaci valné většiny audiovizuálních děl, které se na škole vyrobí. Studenti produkce také žádají o dotaci ze Státního fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie. Dalším poměrně častým zdrojem financí je forma koproducenství, a v neposlední řadě sponzorské dary.

Hodnocení probíhá podobně jako na FAMU. V kinosále se setkají studenti a pedagogové všech oborů a po skončení projekce cvičení se k němu vyjádří každý z pedagogů ke svému oboru. Vyjádřit se samozřejmě mohou i přítomní studenti. Tímto ale hodnocení studentů produkce nekončí, protože dostanou ohodnocení, až pokud je audiovizuální dílo řádně dokončeno a hlavně pokud je schválen a přijat odevzdávací soubor, který vyhotovují ke každému cvičení, na kterém pracovali. Tento soubor odevzdávají vedoucímu výroby.

3 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Možnost studovat film, nebo spíše audiovizuální tvorbu na této univerzitě, vznikla spolu se založením Fakulty multimediálních komunikací v roce 2002. Zpočátku se zde obor produkce vůbec nevyučoval, protože prvotní koncepcí bylo, že producentskou a produkční činnost při natáčení budou obstarávat studenti stejné fakulty, avšak z oboru marketingových komunikací. Od tohoto

záměru se později částečně upustilo. Prvním důvodem byla přirozená orientace některých studentů na samostatné produkování vlastního cvičení. Druhým důvodem byl nedostatek teoretických znalostí u studentů marketingových komunikací, a to jak z oblasti filmové produkce, natáčecí techniky, fungování štábu, až po nedostatek praktických zkušeností. To ale nevylučuje fakt, že pod jejich produkčním vedením vzniklo mnoho kvalitních studentských filmů. Tito studenti projevili velký talent a cit pro producentskou činnost při shánění prostředků na samotnou realizaci těchto cvičení. Třetím, posledním, důvodem můžeme označit přirozenou snahu ústavu o úplnost výuky základních filmových profesí. Obor produkce je tak na této fakultě jeden z nejmladších a v dnešní době je zde snaha o jeho plnohodnotným ukotvení mezi ostatní obory. Tuto snahu velkou měrou podpořil příchod Ing. Aleše Hudského, který zde vede výuku oboru produkce. Studenti tak dostali možnost odborné konzultace z oblasti organizace natáčení, produkční činnosti a z producenství. Mají také možnost odborně konzultovat svá vlastní natáčení a jejich přípravu.

Stejně jako je tomu u ostatních filmových škol, tak i zde by měl absolvent tohoto oboru zvládat organizaci natáčení audiovizuálních děl, koncertů, přehlídek či festivalů. Uplatnění by měl najít v televizi, u filmu a v reklamních či produkčních společnostech, a to na vedoucích pozicích.

3.1 Realizace a hodnocení

Jednotlivá cvičení jsou na této škole rozdělována na oborová a mezioborová. Z čehož ty první jmenovaná jsou bezrozpočtová a není u nich povinnost mít produkční dokumentaci. Mezioborová cvičení jsou povinná pro jednotlivé ročníky a jsou zadávána vždy na začátku příslušného semestru. U těchto cvičení již existuje možnost rozpočtu, avšak peníze jsou pouze na honoráře herců. Financování povinných cvičení zde není dosud ujasněno a neexistují daná pravidla, která by toto upravovaly. Student produkce tak musí hledat jiná ře-

šení, jak zajistit realizaci a financování tohoto cvičení. Nejde ani tak o to, že má mnoho práce navíc, ale jde o efektivitu natáčení, která by se jasně danými pravidly zvýšila. Financování absolventských filmů probíhá formou vnitřního grantu, o který si student, a nemusí to být student produkce, zažádá. Komise složená z pedagogů ústavu poté rozhodne, jestli daný námět dosáhl na grant a pokud ano, kolik peněz bude moci čerpat.

Při práci na absolventských projektech, anebo jednotlivých cvičeních je student v úzkém kontaktu s asistentkou ředitelky ústavu, která zde zastupuje funkci vedoucího výroby. Odevzdává jí produkční podklady pro jednotlivá cvičení, konzultuje s ní rozpočet a vykonává další úkony, které jsou potřebné pro úspěšnou realizaci studentských snímků.

Na této škole zatím nedošlo k vytvoření zázemí pro studenty oboru produkce tak, jak je tomu na jiných školách, kde mají k dispozici produkční kancelář s potřebným technickým vybavením. Tato kancelář neslouží jen jako studijní pomůcka pro efektivní realizaci zadaných cvičení, ale také je to místo, kde se tito studenti setkávají. Mají pak přirozenou možnost konzultovat spolu vzniklé problémy při natáčeních, kde svolávat explikační schůzky, kde archivovat veškeré podklady, jakou jsou odevzdávací soubory, produkční složky, či kde si vyvěsit organizační plachtu natáčení. Absence telefonu, který bývá na těchto produkčních pracovištích, je zde nahrazena možností získat na jednotlivé projekty mobilní telefon s univerzitní SIM kartou, který student produkce využívá při své práci.

Hodnocení realizovaných projektů probíhá stejně jako na ostatních školách formou společné projekce jednotlivých filmů za účasti pedagogů a studentů. Avšak nedochází k tomu, že by student produkce dostal zpětnou vazbu a hodnocení, tak jako je tomu u ostatních profesí.

4 Financování studentských filmů

Problematika získávání financí na studentské filmy tvoří velkou část práce studenta produkce, který pracuje na tomto projektu jako produkční. Supluje tak někdy nemalou měrou práci producenta. Se sháněním prostředků k realizaci jednotlivých snímků se můžeme setkat již na jednotlivých cvičení, u kterých přeci jen není zapotřebí tak velkého obnosu, protože většina rozpočtu se pokryje ze strany školy jako producenta snímku. S potřebou získat finance na realizaci se tak setkáváme u natáčení absolventských prací studentů.

Jedná-li se tedy o absolventský projekt, pak je první možností pro studenta produkce získat peníze z vnitřního grantu školy. Tyto prostředky většinou tvoří velkou část rozpočtu, avšak většinou nejsou dostatečné k realizaci představ režiséra. Další možností, kterou musím zmínit, i když je netradiční, ale ne neobvyklá, jsou prostředky získané od rodičů jednotlivých studentů, kteří se na projektu podílejí. Většinou se takto podílejí rodiče studentů, kteří mají zásadní zájem pro realizaci snímku, tím bývají studenti v pozici režiséra a produkčního. Tuto možnost zde uvádím, protože z vlastní zkušenosti vím, že takto získané prostředky se mohou pohybovat v rozmezí od 20 až do 200 tisíc Kč, a mohou tak tvořit velký podíl z celkového rozpočtu.

Pak je zde také možnost získat dotaci ze Státního fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie, anebo získat pro svůj projekt koproducenta či sponzora.

4.1 Státní fond České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie

Pokusit se získat tuto státní nevratnou dotaci je poměrně častým způsobem studentů produkce, jak financovat projekt, na kterém pracují. A tato jejich snaha je v případě úspěchu velkou pomocí v jejich práci. Tato dotace totiž může tvořit až 50% z celkového rozpočtu snímku. Pro to, aby se produkční mohl pokusit získat tuto dotaci, musí nejdříve získat souhlas školy k této aktivitě. Ve většině případů se na této činnosti škola podílí uhrazením správního poplatku 5 000 Kč, který je povinný pro podání žádosti.

Žadatelem je v této věci vždy fakulta či škola, na které produkční studuje, protože žadatel o dotaci zároveň musí být realizátorem projektu, přes jehož účetnictví tyto finance půjdou. Žádostí je formulář, který vydal Fond a který vyplní student produkce, a to předepsaným způsobem. K této žádosti musí připojit 14 x harmonogram realizace, který se také vyplňuje do předepsaného formuláře a 14 x rozpočet projektu. K tomuto se ještě musí připojit literární scénář, pokud jde o hranný film, a to ve 14 x kopiích. Žádost produkčního v kooperaci se školou v roli producenta odešle poštou anebo osobně doručí na adresu Fondu. Tuto žádost je možné podávat kdykoli, a rada Fondu má povinnost rozhodnout o ní do 3 měsíců od jejího přijetí. Student-žadatel pak má možnost osobně se účastnit projednávání své žádosti. U hlasování o ní však již být nemůže, jelikož toto hlasování je tajné. Výsledek jednání se poté žadatel dozví písemně, a pokud je kladný, podepíše s Fondem smlouvu, která stanovuje podmínky pro čerpání finančních prostředků poskytnutých Fondem. Tyto prostředky poté žadatel musí podle smlouvy vyúčtovat, a to formou, která je tam popsána. Po úspěšném vyúčtování pak žadatel nemá vůči Fondu žádné závazky.

Snažit se získat tento grant je pro studenta produkce, který realizuje některý z projektů, efektivním a poměrně častým způsobem jak zajistit dostatek financí pro projekt.

4.2 Koproducenství a sponzoři

Při tomto způsobu shánění prostředků na realizaci filmu vždy záleží na individuální osobnosti produkčního, na jeho charisma, jeho kontaktech a zkušenostech. Musí umět dávat věci do souvislostí, aby je mohl co nejlépe analyzovat. Existují však určitá pravidla a nástroje, které lze využít, aby tato jeho činnost byla co nejvíce efektivní a úspěšná. I v tomto případě platí, že musí postupovat v úzkém kontaktu s vedoucím výroby školy a svou činnost s ním konzultovat.

První věcí je, že student musí být aktivní při oslovování firem a institucí, protože do stadia osobní schůzky to vyjde v jednom z deseti případů. Pokud se situace vyvine až do této fáze, musí se připravit na to, aby byl během jednání diplomatický, byl schopen zaujmout a získat důvěru. K tomuto mu poslouží osobní vizitka, o které sem se již v této práci zmiňoval, a také připravený showreel a prezentace. V nich představí předchozí projekty režiséra a podá základní informace o připravovaném filmu.

Také musí vědět, co vše jim může za jejich spolupráci nabídnout. Většinou se jedná o umístění jejich loga v titulcích a na plakátech k filmu, možnost odečíst si část z darovaných peněz z daní. Pokud je tento student schopný, zajistí si při natáčení pozornost médií a může v nich pak nabídnout případnému koproducentovi či sponzorovi zmínku, poděkování a logo.

Je důležité si uvědomit, že u těchto potencionálních partnerů nemusí žádat jen o finanční plnění, ale případně o produktové plnění či dary. Mnohdy je pak toto nefinanční plnění pro projekt hodnotnější a má daleko větší přínos.

Tento student se však musí vyvarovat dvou základních chyb. Tou první je, pokud si neuvědomí, že v každé situaci při komunikaci s tímto partnerem musí být slušný a diplomatický. Druhá, a daleko závažnější chyba je ta, když student dokáže získat pro svůj projekt partnera a v momentě, kdy od něj obdrží dohodnuté plnění, s ním přestane komunikovat. Je totiž důležité si uvědomit, že tento subjekt mohou oslovit další studenti produkce a žádat od něj spolupráci. Vztah mezi produkčním a partnerem je ukončen až ve chvíli, kdy jsou splněny všechny ujednání zmíněné ve smlouvě a kdy tohoto partnera pozveme na slavnostní premiéru či tento vztah ukončíme nějakým jiným adekvátním gestem.

Závěr

Studium produkce přináší jeho absolventům možnost získat zkušenosti, teoretické znalosti a značný přehled z jiných různých odvětví lidské činnosti. Veškeré tyto věci poté může využít k tomu, aby se stal renomovaným a uznávaným profesionálem nejen ve filmu, televizi, ale i jiné manažerské činnosti.

K tomu, aby takové úrovně dosáhl, však potřebuje to, že škola, kterou studuje, mu nabídne studijní podmínky, které k tomu budou dostačovat. Tyto podmínky spočívají jak v kvalitě nastaveného výukového systému, který by se měl co nejvíce ve své podobě přiblížit reálné praxi, tak i v materiálním zázemí které mu škola nabídne.

Ve své práci jsem se pokusil co nejlépe tyto podmínky na jednotlivých školách popsat, nikoliv hodnotit. Je překvapivé, jak velké jsou rozdíly při studiu stejného oboru na filmových školách. Myslím, že tyto rozdíly vycházejí z toho, jak dlouho se tento obor na daných školách vyučuje. To je samozřejmě přirozené.

Smyslem této práce bylo na tyto rozdíly poukázat a nechat se jimi inspirovat. V tom nejlepším případě ty dobré implementovat i do naší výuky.

Ve druhé části práce jsem se věnoval základnímu problému všech studentů tohoto oboru, kterým je financování jejich filmů. Snažil jsem se tento problém analyzovat a najít a popsat cestu, která by jim ulehčila řešení tohoto problému. Psal jsem to s ohledem na vlastní zkušenosti, které jsem při získávání financí na své studentské filmy nasbíral.

Použité prameny

- osobní konzultace FAMU
- osobní konzultace VOSFZ
- osobní konzultace FMK
- www.famu.cz
- www.vosfz.cz
- dokument Bílá kniha FAMU, www.famu.cz
- Bc. Monika Brkalová - Jak efektivně sponzorovat filmové dílo na FMK

Seznam použitých obrázků

- obrázek č. 1 vizitka studenta produkce FAMU